

LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL VAIKŲ EMOCINĖS GEROVĖS METŲ MINĖJIMO 2020 METAIS PLANO PATVIRTINIMO“ PROJEKTO AIŠKINAMASIS RAŠTAS

1. Nutarimo projekto rengimą paskatinusios priežastys, parengto projekto tikslai ir uždaviniai.

Atsižvelgiant į Lietuvos vaikų emocinei gerovei tenkančius iššūkius, Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Vaikų emocinės gerovės metų minėjimo 2020 metais plano patvirtinimo“ projektu (toliau – Nutarimo projektas) siekiama atkreipti Lietuvos visuomenės dėmesį į vaikų emocinės gerovės svarbą bei sustiprinti jos užtikrinimo sąlygas Lietuvoje.

Lietuvos Respublikos Seimo 2019 m. gruodžio 20 d. nutarimu Nr. XIII-2769 „Dėl 2020 metų paskelbimo Vaikų emocinės gerovės metais“ 2020-ieji metai Lietuvoje paskelbti Vaikų emocinės gerovės metais.

Teikiamu Nutarimo projektu siūloma patvirtinti Vaikų emocinės gerovės metų minėjimo 2020 metais planą (toliau – Planas), kurį Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija parengė išanalizavusi suinteresuotų institucijų ir organizacijų gautus pasiūlymus.

Patvirtinus Vaikų emocinės gerovės metų minėjimo 2020 metais planą bus siekiama gerinti vaikų psichikos sveikatą ir emocinę gerovę bei kartu kurti sveikesnę ir laimingesnę visuomenę.

2. Nutarimo projekto iniciatoriai (institucija, asmenys ar piliečių įgalioti atstovai) ir rengėjai.

Nutarimo projektas parengtas vykdant Lietuvos Respublikos Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Lietuvos Respublikos Vyriausybės kanclerio 2019 m. gruodžio 31 d. rezoliucija Nr. S-4554. Nutarimo projekto rengėja – Lietuvos Respublikos sveikatos apsaugos ministerija.

3. Kaip šiuo metu yra reguliuojami nutarimo projekte aptarti teisiniai santykiai.

Teisiniai santykiai, susiję su vaiko emocinės ir fizinės gerovės užtikrinimu, apsauga nuo smurto, patyčių ir kitų neigiamų socialinių, emocinių ir ekonominių reiškinių yra apibrėžti Lietuvos Respublikos vaiko teisių apsaugos pagrindų įstatyme, Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijoje, patvirtintoje Lietuvos Respublikos Seimo 2003 m. gegužės 20 d. nutarimu Nr. IX-1569 „Dėl Vaiko gerovės valstybės politikos koncepcijos patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos vaiko minimalios ir vidutinės priežiūros įstatyme, Lietuvos Respublikos apsaugos nuo smurto artimoje aplinkoje įstatyme, Vaiko gerovės 2019–2021 metų veiksmų plane, patvirtintame Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministro 2018 m. lapkričio 5 d. įsakymu Nr. A1-612 „Dėl Vaiko gerovės 2019–2021 metų veiksmų plano patvirtinimo“, Lietuvos Respublikos švietimo įstatyme ir kituose teisės aktuose.

4. Kokios siūlomos naujos teisinio reglamentavimo nuostatos ir kokių teigiamų rezultatų laukiama.

Priėmus Nutarimo projektą, visoje Lietuvoje bus įgyvendinamos įvairios priemonės, orientuotos į vaikų emocinės (psichologinės) ir socialinės aplinkos gerinimą, prevencinių veiklų plėtrą šiomis sferomis:

1. „Vaiko emocinė gerovė prasideda dar negimus“ potėmė apima prevencinių priemonių nuo vaisiaus alkoholinio sindromo, pozityvios tėvystės ir kitų tėvystės įgūdžių ugdymo renginių organizavimą.

2. „Auginkime pokyčio kartą“ potėmė apima socialinių ir emocinių kompetencijų ugdymo priemonės (renginiai, užsiėmimai, paskaitos, kampanijos ir pan.), saugaus interneto vartojimo skatinimo priemonės, pagalbos formas, užimtumo ir neformalaus ugdymo plėtrą vaikams, kuriems būdingi elgesio iššūkiai.

3. „Apsaugokime vaikus nuo patyčių ir smurto“ potėmė apima priemonės prieš patyčias ir smurtą prieš vaikus, psichologinių problemų, krizių ir psichikos sutrikimų ankstyvąjį atpažinimą ir pagalbą, emocinę, švietimo ir psichologinę pagalbą vaikams, tėvams ir specialistams.

5. Numatomo teisinio reguliavimo poveikio vertinimo rezultatai (jeigu rengiant įstatymo projektą toks vertinimas turi būti atliktas ir jo rezultatai nepateikiami atskiru dokumentu), galimos neigiamos priimto įstatymo pasekmės ir kokių priemonių reikėtų imtis, kad tokių pasekmių būtų išvengta.

Priėmus teisės aktą neigiamų pasekmių nenumatoma.

6. Kokią įtaką priimtas nutarimas turės kriminogeninei situacijai, korupcijai.

Tikimasi, kad Nutarimo projekto įgyvendinimas paskatins didesnę vaikų jaunimo užimtumą ir konstruktyvų laisvalaikio praleidimą, ir tai galimai prisidės prie geresnės kriminogeninės situacijos.

7. Kaip nutarimo įgyvendinimas atsilieps verslo sąlygoms ir jo plėtrai.

Tikimasi, kad Nutarimo projekto įgyvendinimas paskatins naujų projektų, paslaugų ir veiklų atsiradimą, o tai gerins verslo plėtrą.

8. Nutarimo inkorporavimas į teisinę sistemą, kokius teisės aktus būtina priimti, kokius galiojančius teisės aktus reikia pakeisti ar pripažinti netekusiais galios.

Priėmus šį teisės aktą, kitų teisės aktų keisti ar naikinti nereikės.

9. Ar įstatymo projektas parengtas laikantis Lietuvos Respublikos valstybinės kalbos, Lietuvos Respublikos teisėkūros pagrindų įstatymų reikalavimų, o įstatymo projekto sąvokos ir jas įvardijantys terminai įvertinti Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo ir jo įgyvendinamųjų teisės aktų nustatyta tvarka.

Nutarimo projektas parengtas laikantis nustatytų reikalavimų. Nutarimo projekte naujų sąvokų neteikiama, todėl jis nevertintinas Lietuvos Respublikos terminų banko įstatymo nustatyta tvarka.

10. Ar nutarimo projektas atitinka Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatas ir Europos Sąjungos dokumentus.

Nutarimo projektas neprieštaruja Žmogaus teisių ir pagrindinių laisvių apsaugos konvencijos nuostatomis bei Europos Sąjungos dokumentams.

11. Jeigu nutarimui įgyvendinti reikia įgyvendinamųjų teisės aktų, – kas ir kada juos turėtų priimti.

Priėmus Nutarimo projektą, kitų teisės aktų priimti nereikės.

12. Kiek valstybės, savivaldybių biudžetų ir kitų valstybės įsteigtų fondų lėšų prireiks nutarimui įgyvendinti, ar bus galima sutaupyti (pateikiami prognozuojami rodikliai einamaisiais ir artimiausiais 3 biudžetiniais metais).

Planui įgyvendinti nėra numatytas finansavimas pagal atskirą Lietuvos Respublikos valstybės biudžeto eilutę. Plano veiklos (išskyrus veiklas Nr. 3.49 ir Nr. 3.56) bus įgyvendinamos pagal valstybės finansines galimybes iš Lietuvos Respublikos valstybės biudžete atitinkamoms ministerijoms, institucijoms, įstaigoms patvirtintų bendrųjų asignavimų ir kitų teisėtai gautų lėšų. Savivaldybėms siūloma dalyvauti įgyvendinant Planą ir skirti savivaldybių biudžetų lėšų Planui įgyvendinti, o kitoms suinteresuotosioms šalims įgyvendinti veiklas iš nuosavų teisėtai gautų lėšų.

Atsižvelgiant į tai, kad Seimas patvirtino 2020-uosius metus Vaikų emocinės gerovės metais 2019 metų gruodžio 20 d., kai Ministerija jau buvo suplanavusi savo lėšas 2020-iems metams, prašome Vyriausybės skirti papildomų lėšų (80 tūkst. eurų) šioms Plano veikloms įgyvendinti:

1. 3.49. Remti nevyriausybinų organizacijų nuotolinių pokalbių būdu teikiamas emocinės pagalbos paslaugas vaikams ir jaunimui (55 tūkst. eurų).

2. 3.56. Atlikti vaikų psichologinės gerovės ligoninėse vertinimą (25 tūkst. eurų, iš jų 5 tūkst. eurų darbo užmokesčiui).

13. Nutarimo projekto rengimo metu gauti specialistų vertinimai ir išvados.

Nutarimo projektas bus paskelbtas Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos Teisės aktų informacinės sistemos Projektų registravimo posistemėje. Nutarimo projektas buvo teiktas derinti šioms suinteresuotoms institucijoms: Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos švietimo, mokslo ir sporto ministerijai, Valstybiniam psichikos sveikatos centrui, Lietuvos sveikatos mokslų universitetui, Higienos institutui, Vilniaus miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Vilkaviškio rajono švietimo pagalbos tarnybai, Šilutės rajono švietimo pagalbos tarnybai, Nacionaliniam visuomenės sveikatos centrui prie Sveikatos apsaugos ministerijos, Panevėžio pedagoginei psichologinei tarnybai, Visagino socialinių paslaugų centrui, Skuodo rajono savivaldybės pedagoginei psichologinei tarnybai, Kalvarijos gimnazijai, Skuodo bendruomeniniams šeimos namams, Palangos švietimo pagalbos tarnybai, Švenčionių rajono švietimo pagalbos tarnybai, Klaipėdos pedagoginei psichologinei tarnybai, Kelmės rajono socialinių paslaugų centrui, Kelmės rajono pedagoginei psichologinei tarnybai, Kelmės rajono bendruomeniniams šeimos namams, Panevėžio pedagoginei psichologinei tarnybai, Nacionalinei švietimo agentūrai, Telšių švietimo centro pedagoginei psichologinei tarnybai, Visagino lopšeliui-darželiui „Auksinis gaidelis“, Kauno apskrities viešajai bibliotekai, Radviliškio rajono savivaldybės švietimo ir sporto paslaugų centrui, Elektrėnų vaikų lopšeliui-darželiui „Drugelis“, viešajai įstaigai Elektrėnų profesinio mokymo centrui, Tauragės Augusto Vymerio bibliotekai, Kauno pedagogų kvalifikacijos centrui, Kauno miesto savivaldybės administracijai, Radviliškio rajono visuomenės sveikatos biurui, Panevėžio miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, biudžetinei įstaigai Nemajūnų dienos centrui, Birštono gimnazijai, Birštono vaikų lopšeliui-darželiui „Vyturėlis“, Lietuvos vaikų ir jaunimo centrui, Visagino „Gerosios vilties“ progimnazijai, Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Klaipėdos universitetui, Visagino technologijos ir verslo profesinio mokymo centrui, Palangos miesto savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Klaipėdos miesto visuomenės sveikatos biurui, Klaipėdos miesto šeimos ir vaiko gerovės centrui, Kelmės rajono savivaldybės visuomenės

sveikatos biurui, Visagino „Verdenės“ gimnazijai, Visagino „Žiburio“ pagrindinei mokyklai, Visagino lopšeliui-darželiui „Auksinis raktelis“, Akmenės rajono savivaldybės pedagoginei psichologinei tarnybai, Akmenės rajono Ventos gimnazijai, Visagino Česlovo Sasnausko menų mokyklai, Naujosios Akmenės Ramučių gimnazijai, Kėdainių pagalbos šeimai centrai, Elektrėnų savivaldybės Vievio lopšeliui-darželiui „Eglutė“, Prienų „Žiburio“ gimnazijai, Lietuvos savivaldybių viešųjų bibliotekų asociacijai, Šalčininkų rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Skuodo Bartuvos progimnazijai, Šiaulių rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Švenčionių progimnazijai, Kalvarijos sav. Jungėnų pagrindinei mokyklai, Švenčionių r. Švenčionėlių progimnazijai, Kėdainių Juozo Paukštelio progimnazijai, Švenčionių r. Švenčionėlių lopšeliui-darželiui „Vyturėlis“, Panevėžio rajono pedagoginei psichologinei tarnybai, Panevėžio švietimo centrai, Vilkaviškio rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Kaišiadorių r. Žaslių pagrindinei mokyklai, Akmenės rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Kelmės rajono socialinių paslaugų centrai, Lietuvos nacionalinei Martyno Mažvydo bibliotekai, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamentui, Respublikiniam priklausomybės ligų centrai, VšĮ Actio Catholica Patria, Panevėžio miesto savivaldybės administracijai, Visagino kūrybos namams, Visagino viešajai bibliotekai, Telšių rajono savivaldybės administracijai, Telšių rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Telšių socialinių paslaugų centrai, Kalvarijos sav. Sangrūdų gimnazijai, Visagino vaikų lopšeliui-darželiui „Gintarėlis“, Visagino vaikų lopšeliui-darželiui „Ažuoliukas“, Elektrėnų pradinė mokykla, Kupiškio r. švietimo pagalbos tarnybai, Visagino „Atgimimo“ gimnazijai, Visagino „Draugystės“ progimnazijai, Kalvarijos socialinių paslaugų centrai, Sveikatos priežiūros ir farmacijos specialistų kompetencijų centrai, Sveikatos mokymo ir ligų prevencijos centrai, Vilkaviškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, Elektrėnų „Versmės“ gimnazijai, Kaišiadorių r. Kruonio gimnazijai, Elektrėnų švietimo paslaugų centrai, Elektrėnų šeimos namams, Vilniaus pedagoginei psichologinei tarnybai, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Ažuoliukas“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Auksinis raktelis“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Berželis“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Coliukė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Gintarėlis“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Gluosnis“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Kregždutė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Rugiagėlė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Salduvė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Saulutė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Trys nykštukai“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Voveraitė“, Šiaulių lopšeliui-darželiui „Žibutė“, Šiaulių Petro Avižonio regos centrai, Šiaulių „Saulėtekio“ gimnazijai, Šiaulių Simono Daukanto gimnazijai, Šiaulių Stasio Šalkauskio gimnazijai, Viešajai įstaigai Šiaulių universiteto gimnazijai, Šiaulių sporto gimnazijai, Šiaulių suaugusiųjų mokykla, Šiaulių Dainų progimnazijai, Šiaulių Gytarių progimnazijai, Šiaulių Vinco Kudirkos progimnazijai, Šiaulių Medelyno progimnazijai, Šiaulių Rėkyvos progimnazijai, Šiaulių Normundo Valterio jaunimo mokykla, Šiaulių „Saulės“ pradinė mokykla, Šiaulių logopedinei mokyklai, Šiaulių Ringuvos specialiajai mokyklai, Šiaulių apskrities Povilo Višinskio viešajai bibliotekai, Jurbarko rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Jurbarko švietimo centrai, Kauno rajono švietimo centrai, VšĮ Darnūs namai, Kauno rajono savivaldybės administracijai, Šiaulių „Rasos“ progimnazijai, Mažeikių lopšeliui-darželiui „Gintarėlis“, Joniškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biurui, viešajai įstaigai Lazdijų švietimo centrai, Akmenės rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Raseinių socialinių paslaugų centrai, Raseinių Šaltinio progimnazijai, Raseinių lopšeliui-darželiui „Saulutė“, Raseinių r. Ariogalos gimnazijai, Prezidento Jono Žemaičio gimnazijai, Kauno rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Šiaulių miesto savivaldybės viešajai bibliotekai, Telšių rajono savivaldybės Karolinos Praniauskaitės viešajai bibliotekai, Raseinių r. Ariogalos lopšeliui-darželiui, Raseinių lopšeliui-darželiui „Liepaitė“, Raseinių r. Nemakščių

darželiui, Raseinių r. Viduklės darželiui, Raseinių r. Šiluvos gimnazijai, Raseinių r. Nemakščių Martyno Mažvydo gimnazijai, Raseinių r. Girkalnio pagrindinei mokyklai, Raseinių specialiajai mokyklai, Raseinių rajono švietimo pagalbos tarnybai, Šilutės rajono savivaldybės Fridricho Bajoraičio viešajai bibliotekai, Pasvalio Mariaus Katiliškio viešajai bibliotekai, Plungės rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Pagėgių savivaldybės Vydūno viešajai bibliotekai, Klaipėdos miesto savivaldybės Imanuelio Kanto viešajai bibliotekai, Panevėžio miesto savivaldybės viešajai bibliotekai, Tauragės rajono savivaldybės Birutės Baltrušaitytės viešajai bibliotekai, Kupiškio rajono savivaldybės viešajai bibliotekai, Joniškio rajono savivaldybės Jono Avyžiaus viešajai bibliotekai, Raseinių Marcelijaus Martinaičio viešajai bibliotekai, Raseinių r. Betygalos Maironio gimnazijai. Nutarimo projektas patikslintas atsižvelgiant į Visagino socialinių paslaugų centro, Palangos švietimo pagalbos tarnybos, Narkotikų, tabako ir alkoholio kontrolės departamento, Kaišiadorių rajono savivaldybės administracijos, Joniškio rajono visuomenės sveikatos biuro, Lietuvos viešųjų bibliotekų asociacijos, Rokiškio rajono savivaldybės visuomenės sveikatos biuro, Lošimų priežiūros tarnybos prie Lietuvos Respublikos finansų ministerijos, Valstybinio psichikos sveikatos centro (atsižvelgta iš dalies) ir Vilniaus miesto visuomenės sveikatos biuro gautas pastabas.

Kitos suinteresuotos institucijos, kurioms Nutarimo projektas buvo teiktas derinti, per nustatytą terminą pastabų dėl Nutarimo projekto nepateikė, todėl laikoma, kad šios institucijos Nutarimo projektui pritaria. Taip pat Nutarimo projekto derinimo metu Raseinių rajono savivaldybės administracija pateikė pasiūlymų vaikų emocinės gerovės metų planui. Jie buvo peržiūrėti ir aktuliausi pasiūlymai įtraukti į Planą.

14. Reikšminiai žodžiai, kurių reikia šiam projektui įtraukti į kompiuterinę paieškos sistemą, įskaitant Europos žodyno *Eurovoc* terminus, temas bei sritis.

„Vaikų emocinė gerovė“.

15. Kiti, iniciatorių nuomone, reikalingi pagrindimai ir paaiškinimai.
Nėra.

Dokumentų valdymo ir
asmenų priėmimo skyriaus
vyriausioji specialistė
Rasa Sinkevičiūtė
2020-02-19

L. Mastulienė
Psichikos sveikatos skyriaus
vyriausioji specialistė
Laura Mastulienė
2020.02.19